

Bóg i przymierze

CZĘŚĆ I: PRZEGLĄD

TEKST PRZEWODNI: Ne 9:38; 10:39c.

ZAKRES STUDIUM: Ne 10.

Przymierze było koronnym aktem ustanowienia więzi między Bogiem a Jego ludem. Po pierwsze, Izraelici studiowali *Pismo Święte*, co doprowadziło ich do przekonania i wyznania grzechu (Ne 8—9). Po wyznaniu, wyrazach chwały i prośbach, Izraelici przystąpili do odnowienia przymierza. Najpierw podpisał je Nehemiasz, a po nim 83 przywódców narodu. Przywódcy przyłożyli pieczęć na dokumencie, a wszyscy zgromadzeni „przyłączyli się do swoich braci i starszych, zobowiązując się pod przysięgą przestrzegać prawa Bożego” (Ne 10,30 BKR). Następnie zobowiązali się do lojalności wobec Boga składając poczwórne ślubowanie. Ślubowali (1) nie zawierać związków małżeńskich z ludźmi z innych narodów, (2) wiernie świętować szabat, (3) anulować wszelkie długi i (4) troszczyć się o świątynię (oddając dziesięcinę i dary).

Innymi słowy, podpisanie przymierza nie wystarczało. Wiedzieli oni, że muszą też działać. Ich poświęcenie się Bogu miało być widoczne, a więc przywrócili pewne aspekty więzi świętego narodu z Bogiem. Wiąż z Bogiem i świadome postępowanie mieli wzrastać jako lud Boży. Ważnym aspektem wierności wobec Boga i rozwijania właściwych nawyków jest regularne proszenie Boga o przemianę i pomoc. Z Jego pomocą i skupiając uwagę na Nim, możemy rozwijać właściwe nawyki i trzymać się właściwej ścieżki. Judejczycy nie pozostawili swojego rozwoju przypadkowi, ale pilnie planowali działania, które miały ich ugruntować w Bogu.

CZĘŚĆ II: KOMENTARZ

Tematyczna struktura Ne 10

1. Przypieczętowanie przymierza przez przywódców (Ne 10,2-28)
2. Obietnica ludu postępowania zgodnego z prawem Bożym (Ne 10,29-30)
3. Ślubowanie przymierza (Ne 10,31-40)
 - a. Żadnych mieszanych małżeństw (Ne 10,31)
 - b. Świętowanie szabat (Ne 10,32a)
 - c. Anulowanie długów (Ne 10,32b)
 - d. Służba świątynna (Ne 10,33-40)
 - 1) podatek świątynny (Ne 10,33-34)
 - 2) drewno (Ne 10,35)
 - 3) pierwociny (Ne 10,36-38a)
 - 4) dziesięcina (Ne 10,38b-39)
 - 5) dary (Ne 10,40a.b)
- 6) podsumowanie: „Nie zaniedbamy domu naszego Boga!” (Ne 10,40c)

Od stworzenia do odtworzenia

Biblijna historia stworzenia zaczyna się w Rdz 1 i następuje w ciągu siedmiu kolejnych dni. Kulminacją historii stworzenia nazywanej pierwszym sprawozdaniem stworzenia jest siódmy dzień, szabat. Ta narracja mówi ludziom, że zostaliśmy stworzeni jako zależni od Boga i mieliśmy żyć w więzi z Nim. Rdz 2 opisuje stworzenie z nieco innej perspektywy, ale nadal w serii siedmiu dokonań kulminujących się w ustanowieniu poziomej (międzyludzkiej) więzi w postaci małżeństwa pierwszej pary ludzkiej. Niestety, z powodu grzechu Boże stworzenie uległo degradacji (czyli odwrotności stworzenia) przez ludzkość, która zerwała więź z Bogiem, usiłując żyć niezależnie od Niego. Odrzucenie obecności Boga w życiu ludzi szybko wepchnęło świat w nikczemność, aż Bóg musiał interweniować potopem, by powstrzymać lawinę zła, która wkrótce zmiotłaby wszystkich tak, iż nie byłoby kogo ratować.

Dzięki Bogu, który jest wierny swojemu Słowu, zawsze jest nowy początek. On odtworzył swoje stworzenie po potopie w czasach Noego. Bóg zachował resztę i przez nią ogłasza zbawienie. Ta historia

odrodzenia, spisana w siódmkowej sekwencji, kulminuje się w przymierzu (Rdz 8,1—9,17). Choć Bóg musiał wielokrotnie dokonywać radykalnych zmian (wieża Babel, Abraham, Mojżesz itd.), przymierze pozostawało centralnym aspektem więzi między Nim a ludzkością.

Tak więc przymierze między Bogiem a ludźmi jest ważnym elementem misji odrodzenia, którą Bóg realizuje od upadku pierwszych ludzi. Przymierze jest legalnym ustanowieniem więzi między Bogiem a ludźmi. Jest to próba przywrócenia zerwanej więzi między Bogiem a ludźmi. Jest konieczna, gdyż ludzkość nie ufa Bogu. Kiedy ludzie ufają sobie nawzajem, nie potrzebują spisanych umów i legalnych traktatów, by gwarantowały prawa stron i realizację złożonych obietnic. Jednak Bóg wie, że ludzie mają trudności z zaufaniem Mu. Tak więc ustanowił sposób wykazania nam, że jest zawsze wierny. Przymierze jest sposobem, w który Bóg ukazuje nam, że poważnie traktuje zaangażowanie w więź z nami. Bóg zawsze robi pierwszy krok. On jest inicjatorem przymierza i ustanawia przymierze z nami.

Zawarcie przymierza

Przymierze jest legalnym dokumentem spisany na wzór hetyckich traktatów między dwiema stronami (zazwyczaj między władcą i jego wasalem), nadającym więzi moc prawną. Najlepszym przykładem sposobu zawierania przymierza w kulturze mezopotamskiej jest Rdz 15, gdzie Bóg zawiera przymierze z Abramem.

Abram przestrzegał ustalonego zwyczaju zawierania przymierza między dwiema stronami. Dosłowne wyrażenie oznaczające zawarcie przymierza to „przecięcie” przymierza, gdyż akt ten obejmował przecięcie zwierząt na dwie połowy. W zależności od tego, jak zamożny był wasal (sługa), miał za zadanie zabić i przeciąć na połowy kilka zwierząt. Po tej czynności składał ślubowanie władcy czy panu. Ponieważ Abram był zamożny, ofiarował jałówkę, kozę, barana, gołębicę i młodego gołębia (Rdz 15,9). Przeciął każde ze zwierząt i umieścił połówki naprzeciw siebie na ziemi, tworząc niejako ścieżkę między nimi. Ptaki nie zostały przecięte ze względu na ich małe rozmiary, ale ułożone po dwóch stronach. Zadaniem wasala było teraz przejść między przeciętymi zwierzętami i oświadczyć coś w tym rodzaju: „Niech uczynią mi to, co uczyniono tym zwierzętom, jeśli złamię to przymierze”. Władca nie przechodził między połówkami zwierząt, gdyż tę czynność wykonywała tylko strona przymierza mająca niższy status. Tak więc zgodnie ze zwyczajem Abram miał przejść między połówkami zwierząt jako wasal, choć tekst nie mówi wprost, że to uczynił.

Jednak, choć moglibyśmy oczekiwać, że ta czynność zakończy całą historię i przymierze będzie kompletne, to jednak Bóg nie zakończył na tym ratyfikacji przymierza. Kiedy zaszło słońce, Abram nagle ujrzał „dymiący piec i płonąca pochodnię” przechodzące między połówkami zwierząt. W *Starym Testamencie* dym i ogień symbolizują Boga (dym pojawił się na górze, kiedy Bóg zstąpił na nią, na pustyni obecność Boga przejawiała się jako słup ognia, a później, w *Nowym Testamencie*, obecność Ducha Świętego przejawiała się jako języki ognia [Dz 2] itd.). Co to wszystko znaczy? Bóg przeszedł między połówkami zwierząt. Nie oczekiwał od Abrama, że to uczyni i złoży ślubowanie, ale sam przysiągł: „Jeśli złamię to przymierze, niech zostaną przecięty na pół jak te zwierzęta”. To niesamowite, ale ludzie łamali przymierze raz za razem. Ostatecznie to Bóg był gotowy zostać „przeciętym” na krzyżu i umrzeć za grzeszną ludzkość, aby okazać swoją wierność i niepojętą miłość. Bóg nigdy nie złamał przymierza, ale ponieważ my to uczyniliśmy, On zajął nasze miejsce, by zostać rozdartym na pół - Bóg umarł za nas, zamiast nas.

Bóg zawiera przymierze z nami, by ukazać Jego zaangażowanie i dobroć wobec nas. Choć my zrywamy więź z Nim, On działa, by tę więź naprawić. On pragnie, byśmy wrócili do Niego (Wj 19,4; J 12,32).

Ślubowanie przymierza

Judejczycy w czasach Nehemiasza uświadomili sobie, że Bóg jest wierny. Zapragnęli zobowiązać się, iż będą świętym Bożym narodem. Przywódcy podpisali dokument, poświadczający, że pragną być wierni Bogu. Następnie pozostali Judejczycy przyłączyli się do tego i ślubowali, iż będą postępować zgodnie z prawem Bożym. Uświadomili sobie, że odpowiedzialność za trwanie w więzi z Bogiem spoczywa na nich. Ale więź z Bogiem to nie tylko słowa - obejmuje także czyny. Ludzie muszą być posłuszni Bożemu nauczaniu.

Tak więc w ramach zademonstrowania intencji ludu, by być posłusznymi Bogu, pozostała część rozdziału jest poświęcona szczegółowemu wymienieniu tego, co ślubowali Bogu. (1) Nie będą zawierali mieszanych małżeństw z okolicznymi ludami i nie pozwolą, by ich dzieci pobierały się z tymi, którzy nie żyją dla Boga. (2) Nie będą kupować ani sprzedawać w szabat, ale będą traktować ten dzień jako święty, odłączony od pozostałych, zaś kupowanie i sprzedawanie pozostawią na dni powszednie. (3) Co siedem lat anulują wszelkie długi i pozostawiają ziemię nieuprawianą, aby odpoczęła, zgodnie z instrukcją Kpł 25 dotyczącą roku jubileuszowego. Wreszcie, (4) dołożą starań, by odnowić funkcjonowanie świątyni, zapewniając utrzymanie Lewitom i kapłanom przez oddawanie dziesięciny i darów oraz regularne zaopatrywanie świątyni. Kapłani mieli otrzymywać dziesięcinę z dziesięciny. Początkowo, kiedy Lewici znacząco przewyższali liczebnie kapłanów, ta część wystarczała na ich utrzymanie. Ale w czasach Nehemiasza dziesiąta część dziesięciny nie wystarczała na utrzymanie odpowiedniej liczby kapłanów. Fakt, iż kapłani godzili się na tak niskie uposażenie, świadczy o ich

niesamolubności i pokornej postawie. Działania podjęte przez zgromadzenie i usługujących w świątyni wskazują na ich serdeczne poświęcenie się Bogu.

CZEŚĆ III: ZASTOSOWANIE

Przymierze z Abramem

1. Wyobraź sobie scenę zawarcia przymierza między Bogiem a Abramem. Spróbuj zaangażować wszystkie swoje zmysły. Odpowiedz na następujące pytania:

- a. Jaki zapach panował w tym miejscu?
- b. Co dało się słyszeć?
- c. Co mógłbyś posmakować, będąc w tym miejscu?
- d. Co zobaczyłbyś?
- e. Co poczułbyś?

2. Co myślisz o Bożym działaniu polegającym na przejściu pomiędzy połówkami zwierząt (Rdz 15)? Co myślał Abram, kiedy zobaczył, że to Bóg „przeciął” przymierze z nim? Co oznacza dla ciebie zawarcie przymierza przez Boga z Abramem?

Przymierze w czasach Nehemiasza

1. Dlaczego Izraelici złożyli takie cztery obietnice? Dlaczego każda z nich była ważna dla nich?

2. Społeczność zatoczyła pełen krąg - Judejczycy radowali się, płakali i poświęcili się Bogu. Czyniąc nowe zobowiązania, reszta Izraela wyglądała w przyszłość, pamiętając, że w kwestii więzi z Bogiem jesteśmy uzależnieni od Jego pomocy, siły oraz pragnienia podążania za Nim i życia dla Niego. Jakie zobowiązania możesz poczynić wobec Boga? Co możesz zrobić, by upewnić się, że dotrzymasz słowa, kiedy wyglądasz w przyszłość ku głębszej więzi z Bogiem? Jaką rolę odgrywa Duch Święty w twoim zaangażowaniu?